

PROGRAM PODPORY ZDRAVÍ A PREVENCE NEMOCÍ V PSYCHIATRICKÉ NEMOCNICI JIHLAVA

Účel programu

Program podpory zdraví splňuje zákonný požadavek při hodnocení kvality a bezpečí poskytované lůžkové zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení – zajištění bezpečného prostředí pro pacienty a zaměstnance poskytovatele lůžkové zdravotní péče.

Cílem dokumentu je definovat činnosti standardu vyhlášky zaměřené na podporu zdraví a prevenci nemocí ve vztahu k pacientům a zaměstnancům.

Standard je splněn, jestliže:

- a) je zpracován plán činností zaměřených na základní oblasti podpory zdraví, prevenci nemocí zejména v závislosti na tabáku, alkoholu a jiných návykových látkách a na psychologickou podporu,
- b) pacienti a zaměstnanci mají ve zdravotnickém zařízení přístup k informacím o faktorech ovlivňujících zdraví.

Tento dokument má motivovat čtenáře a návštěvníky webových stránek k prevenci nemocí a podpoře zdraví.

Definice použitých pojmů

- **Zdraví** je stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a ne jen pouhá nepřítomnost nemoci či slabosti (WHO, 1948). Vymezuje zdraví jako ideální stav, neumožňuje však objektivní měření zdraví. Doplněk definice – snížení úmrtnosti, nemocnosti a postižení v důsledku zjištěných nemocí a nárůst pocíťované úrovně zdraví (WHO, 2001).
 - a) **Duševní zdraví** (někdy se uvádí i termín „psychologické zdraví“) zahrnuje i emocionální zdraví, vztahuje se k intelektuálním schopnostem a k subjektivnímu hodnocení vlastního zdravotního stavu
 - b) **Tělesné zdraví** se obvykle dává do souvislosti s nepřítomností nemoci nebo vady. Znamená udržení fyziologických funkcí orgánů, biologickou integritu jedince jako celku a nenarušenost tělesných funkcí (např. chůze, běžné úkony související se soběstačností).
 - c) **Sociální zdraví** se týká schopnosti navazovat sociální kontakty, rozvíjet uspokojivé mezilidské vztahy a zvládat sociální role. Sociální pozice lidí a na ni navazující okolnosti do značné míry předznamenávají jak riziko nemocí a jejich skutečný výskyt, tak možnosti diagnostiky, léčení a rehabilitace.
- **Podpora zdraví** je proces umožňující všem samostatné rozhodování o zdraví a zvyšující schopnosti všech vlastní zdraví posilovat. (WHO, 1998).
- **Prevence nemocí** se rozděluje na:
 - a) **primární prevenci** (soubor opatření, která vedou k odvrácení nemoci),
 - b) **sekundární prevenci** (soubor léčebných opatření, kterými se předchází komplikacím nemoci a zhoršení projevů nemoci) a
 - c) **terciární prevenci** (předcházení následků nemoci).

Popis činností

Psychiatrická nemocnice Jihlava poskytuje akutní a následnou lůžkovou péči v oborech psychiatrie, gerontopsychiatrie a léčbě návykových nemocí.

Lékaři, psychologové, všeobecné sestry i ostatní zdravotničtí zaměstnanci nemocnice jsou připraveni pomoci pacientům i spolupracovníkům při navrácení zdraví a prevenci nemocí.

Program na podporu zdraví

- **Léčebná oddělení** – nabízí pacientům edukační programy, přednášky, kluby, které jsou zaměřené na dobré zdraví, zdravý životní styl, na duševní hygienu a na zlepšení spolupráce pacientů při léčbě i na prevenci relapsu onemocnění. Jednotlivá oddělení spolupracují aktivně s organizacemi poskytujícími komunitní péči ve spádových regionech. Pracovníci těchto zařízení mají pravidelné porady s personálem oddělení a navštěvují své klienty v průběhu hospitalizace.
- **Interní oddělení a interní ambulance** – u hospitalizovaných pacientů se zabývá prevencí kardiovaskulárních onemocnění, onemocnění zažívacího traktu; v oblasti diabetologie provádí edukaci pacientů a zaměřuje se na prevenci komplikací diabetu. Interní ambulance zajišťuje mimo jiné preventivní služby v uvedených oblastech jak hospitalizovaným pacientům, tak i současným či bývalým zaměstnancům zařízení. V oblasti prevence zde mají pacienti k dispozici různé edukační materiály.
- **Nutriční terapeutky** - nabízí poradenské služby hospitalizovaným pacientům v oblasti výživy.
- **Pracovně-lékařské služby** – jsou preventivní služby, jejichž součástí je hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví zaměstnanců; součástí těchto služeb je v neposlední řadě poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy.
- **Sportovní vyžití** - v areálu nemocnice se nachází tělocvična a venkovní sportovní hřiště, které jsou pacientům k dispozici k provozování pohybových aktivit a k jejich sportovnímu vyžití. Na oddělení fyzioterapie mohou pacienti využít i vybavenou posilovnu.
- **Vzdělávací a kulturní akce** – v nemocnici jsou pořádány odborné semináře pro zaměstnance i pro odbornou veřejnost. Nemocnice se každoročně zapojuje do programu **Týdnů pro duševní zdraví**, v rámci kterého pořádá různé akce jak pro hospitalizované pacienty, tak i pro širokou veřejnost. Smyslem těchto Týdnů pro duševní zdraví je co nejvíce informovat veřejnost o problematice duševně nemocných a mentální hygieně jako prevenci duševních onemocnění.

Psychiatrická nemocnice Jihlava spolupracuje s poskytovateli komunitní péče v oblasti duševního zdraví. Pravidelně probíhají porady a konzultace s pracovníky následujících zařízení: Sdružení pro podporu a péči o duševně nemocné VOR Jihlava, z.ú., Fokus Vysočina, z.ú., Fokus Tábor, z.s., Klub v 9 – centrum služeb pro podporu duševního zdraví, PAPERSEK NADĚJE – Centrum služeb pro podporu duševního zdraví Třebíč.